

co mohou, napínají své síly na úkor svého zdraví, ale lavína roste a hrozí naše soudnictví, na něž jsme bývali za Rakouska tak hrdí, úplně zavaliti. Smutný obrázek o stavu soudnictví u sbor. soudů, přinášejí »Soude. listy« z prosince 1920. Nedostatek soudců a vzrůstající počet žalob opravdu sporných jsou příčiny krise. Následky její pak: ústní jednání o žalobě koná se až za půl roku i později — u zem. soudu v Praze nyní už se ustanovují ústní přelíčení až na říjen — pak se k vůli důkazům odročí na další půl roku (případy, kdy se při tomto druhém stání bude moci vynést rozsudek, nejsou, jak známo z praxe, pravidlem), následuje řízení opravné — a proces se vleče a vleče, strana oprávněná nemůže se dočkat splnění svého práva, strany nepřectivé si mnozí ruce, mizí důvěra ve spravedlnost, právním křivdám dostává se nebezpečné podpory, spor nemohou velmi často dokončiti tíž soudcové, ztrácejí se výhody přímosti i ústnosti atd. O nic lepší nejsou poměry u soudů trestních. Věru, zarmocující obraz! A je povinností justiční správy, aby nasadila opravdu vše, co by mohlo sloužiti alespoň k částečnému odstranění zla. Justiční správa vypracovala a předložila osnovu o zvýšení ceny předmětu sporu u soudů okresních i u samo-soudců soudů sborových — ale zákonodárné sbory se nemohou, jak se zdá, dostat k projednání osnovy, jež by zabrala tak asi všeho všudy — i s jednáním ve výboru — snad ani ne celou hodinu. Při trochu dobré vůle by to musilo jít.

Řád právní vítězí! V článku nadepsaném: »Několik slov k požadavkům stavu soudcovského« v »Nár. L.« z 12. ledna t. r. praví prof. Dr. Václav Hora o soudci: »Jemu nesmí přijíti ani myšlenka, aby se odchýlil od své povinnosti, ale tato myšlenka nesmí přijíti ani někomu jinému. Soudce musí býti v té příčině nedotknutelným »sacrosanctus« a musí za takového býti také všemi uznáván.« Dokladem radostným pro tato slova jsou nám dva úkazy našeho právního života posledních měsíců, svědčící o tom, že i v nynějších těžkých, na mnoze rozvrácených dobách a zla klesajícího právního citu, uznána jest stranami nejradikálnějšími — socialisticky i národně — autorita, neporušenost a vznešenost našeho soudu republikánského. — Pravice strany sociálně-demokratické, cítíc se rušena a zkrácena ve svých právech držebních, podala proto žalobu pro rušenou držbu na vynikající členy sociálně demokratické levice, často prostě »kommunisty« zvané — a sice u soudu československé republiky — a žalovaná nejkrajnější strana sociálně-demokratická, tedy beze sporu nejradikálnější křídlo — uznala tento republikánský soud.

před ním na žalobu odpovídala, věc projednala, nález přijala a opravný prostředek podala.

Druhý případ (ač dosud nerozhodnutý), jest potěšitelnější; neboť i nejkrajnější křídla české strany sociálně-demokratické přece vždy stojí na právní půdě československé republiky; ale o všech našich německých krajanech, bohužel, nelze tvrditi totéž — jako o »Všeněmcích« a všech těch, kteří třeba cestou »sebeurčení« chtějí se dostat do říše německé. — A přece i němečtí krajané, cítíce se poškozeni neb rušeni ve své držbě, sami, co žalobcové, tedy co iniciatoři, dovolávali a dovolali se ochrany republikánského soudu československého, o němž přece podrobně věděli, že jedná a nálezy vydává jménem republiky československé a jím také moc výkonnou propůjčuje! — A ti žalobcové nebyli snad jen obyčejní, jak se říká, »malí« němečtí lidé, nýbrž osoby význačné, řiditelé nejpřednějšího německého ústavu uměleckého a němečtí velkostatkáři (dříve vysoká šlechta). — Jaký to odpovědný, veliký a důležitý úkol vložen tu na soudce! — Oba tyto případy jsou dokladem, že nároky stavu soudcovského na jisté přednosti čili praerogativy jsou zcela oprávněny. Vždyť soudce v takovém výkonu není žádným úředníkem! — Vždyť také v dávných dobách králové sami spravedlnost vykonávali a na stolicí soudcovskou zasedali a dle bájesloví i v podsvětí dosud spravedlnost vykonávají! V ohledu tom nelze tedy soudci přirovnati žádný jiný stav úřednický, a proto nároky soudcovy na jisté přednosti jsou zcela odůvodněny. — Konečně malá ještě poznámka: Jak by se radoval slovutný náš učitel prof. Randa — kdyby viděl, jak i v naší mladé republice osvědčila se pro všecken právní řád, všecken občanský klid, právní ochrana držby. — Bez této ochrany v obou naznačených případech bylo by snad bývalo rozhodováno pěstmi, obušky, dýkami, revolvéry a podobnými prostředky, které ovšem s právem nemají nic společného!

J. H—er.

Nové učebnice. Přes svízelné dnešní poměry, jež se staví v cestu vydávání nových knih, můžeme s potěšením oznámiti, že v posledních dnech vyšly tyto knihy: **Prušák:** Československé řízení trestní, platné v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (Knihovna Všehrdu); **Kapras:** Přehled právních dějin zemí české koruny (nákladem vlastním); **Drachovský:** Československé účetnictví státní (4. opravené a doplněné vydání, Buršík a Kohout). K vydání prvních dvou učebnic přispělo ministerstvo školství a národní osvěty.